

УДК 636.085.8

ВПЛИВ ПРОБІОТИЧНОГО ПРЕПАРАТУ НА МОЛОЧНУ ПРОДУКТИВНІСТЬ ОВЕЦЬ

*Вовченко Б.О. – д.с.-г.н., професор,
Пентиліук С.І. – к.с.-г.н., доцент, Херсонський ДАУ;
Пентиліук Р.С. – к.с.-г.н., доцент, Одеський ДЕУ*

Постановка проблеми. Поряд із селекційно-генетичною зумовленістю, молочність овець більшою мірою залежить від рівня і повноцінності годівлі. Як свідчить практика, забезпечення повноцінності раціонів неможливо без додаткового включення до зернової частини білково-вітамінно-мінеральних добавок. Сучасні технології виробництва дають можливість застосовувати біологічно активні речовини (БАР), які поліпшують перетравність поживних речовин раціонів, нормалізують мікрофлору шлунково-кишкового тракту тварин і стабілізують у бажаному напрямі процеси травлення.

Одним із таких препаратів є целлобактерин, який випускають у зручній кормовій формі – адсорбованим на соняшниковому шроті. Його включають до складу преміксів і комбікормів і використовують у годівлі свиней, птахів, великої рогатої худоби та риб [1].

Стан вивчення проблеми. На сьогоднішній день досліджень з обґрунтування доцільності використання цього препарату в годівлі овець не проводилося. Однак дослідження проведені на бичках, підтвердили доцільність застосування целлобактерину в годівлі великої рогатої худоби [3]. За іншими даними, целлобактерин рекомендують включати до складу раціонів дійних корів у кількості 10-25 г на голову за добу, що сприяло підвищенню добового надою на 2-5,2%, а вмісту жиру та білка – на 0,8-1,9 абс.% [2].

Завдання і методика досліджень. Вивчення впливу згодовування ферментно-пробіотичного препарату целлобактерин на кількісний і якісний склад молока овець асканійського типу багатоплідного каракулю проводились в умовах фізіологічного двору Інституту тваринництва «Асканія-Нова» на двох групах-аналогах (за віком, продуктивними якостями, лінійною приналежністю) вівцематок асканійського типу багатоплідного каракулю, після відлучення ягнят, згідно зі схемою досліді (табл. 1).

Таблиця 1 - Схема досліді

Група	Кількість тварин, гол	Умови годівлі
Контрольна	10	Основний раціон (ОР)
Дослідна	10	ОР + включення Целлобактерину у кількості 0,1% за масою комбікорму

У порівняльний період досліді вівцематки обох груп отримували однаковий раціон збалансований за деталізованими нормами. В основний період досліді тварини дослідних груп у складі комбікорму отримували целлобактерин із розрахунку 3,5 г/гол на добу.

До складу раціону годівлі маток входило 6 кг злаково-бобової зеленої маси та 0,35кг комбікорма, який згодовували 2 рази на день під час доїння із напівавтоматичної годівниці, що знаходилася у клітці доїльної установки “Асканія”.

Результати досліджень. На основі даних поїдання кормів було визначено фактичне споживання поживних речовин матками контрольної та дослідної груп, які наведені у таблиці 2.

Таблиця - 2 Фактичне споживання кормів та їх поживність, кг на 1 гол/добу

Показник	Групи	
	контрольна	дослідна
Зелена маса злаково-бобова	4,75	5,0
Комбікорм	0,35	0,35
В раціоні містилося:		
Кормових одиниць	1,35	1,41
Обмінної енергії, МДж	15,17	17,05
Сухої речовини, кг	1545	1682
Сирого протеїну, г	189	201
Перетравного протеїну, г	135	144
Кальцію, г	12,3	12,1
Фосфору, г	6,2	6,0
Сірки, г	6,5	7,0
Каротину, мг	150	176

Наведені дані фактичного споживання поживних речовин кормів свідчать, що матки контрольної групи щодобово отримували з кормами 1,35 корм.од., а дослідної групи на 4,4% більше за рахунок кращого поїдання зеленої маси.

Використання ферментативно-пробіотичного препарату в раціонах дослідної групи позитивно вплинуло на молочну продуктивність маток.

Визначення молочної продуктивності маток на початку дослідження показало, що піддослідні тварини в обох групах мали однаковий середньодобовий надій та хімічний склад молока (табл. 3, 4).

Аналізуючи надой молока, можна помітити тенденцію до зменшення надоїв і згасання лактації у тварин контрольної групи (рис. 1). Так, на початку дослідження середньодобовий надій від однієї вівцематки складав 768 г, а при кінці дослідження – 530 г. Використання ж у раціонах целлобактерину у тварин дослідної групи сприяло тому, що надой зростали, і навіть не зважаючи на загальну тенденцію до зниження лактації, середньодобові надой в кінці дослідження були майже такими, як і на початку (766 та 769г). Слід відмітити, що протягом дослідження в контрольній групі припинили лактацію (запустилися) дві голови, тоді як у дослідній групі всі вівцематки продовжували повноцінно продукувати молоко.

Таблиця 3 - Молочність підослідних вівцематок, $\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$

Показники	Групи	
	контрольна	дослідна
Жива маса підослідних маток	45,0±0,12	45,4 ±0,22
Кількість молока, отриманого на початку досліду по групі за день, кг	7,68	7,66
Кількість молока, отриманого на кінець досліду по групі за день, кг	5,305	7,690
Середньодобовий надій від однієї вівцематки на початок досліду, г/гол	768 ±0,32	766 ±0,25
Середньодобовий надій від однієї вівцематки у кінці досліду, г/гол	530 ±0,17	769 ±0,11
Валова кількість молока, отриманого за період досліду по групі, кг	197,1	232,8
Кількість молока, отриманого за період досліду від однієї вівці, кг	19,71 ±037	23,28 ±0,24
+/- до контролю, кг		+3.57
Середньодобовий надій від однієї вівцематки за весь період досліду, г/гол	657 ±0,14	776 ±0,19
+/- до контролю, г	-	+119
В % до контролю	-	18,1

Таблиця 4 - Хімічний склад молока підослідних вівцематок, $\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$

Показники	Групи		Групи	
	I контроль	II дослідна	I контроль	II дослідна
	на початок досліду		у кінці досліду	
Густина молока, г/см	1,03554±0,11	1,03542±0,24	1,03525±0,17	1,03652±0,19
Містилося в молоці, %: сухих речовин	19,75±0,12	20,08±0,11	19,46±0,34	20,53±0,35
жиру	7,92±0,24	8,08±0,18	7,55±0,18	8,64±0,27
азоту	1,02±0,04	0,96±0,14	1,15±0,22	1,19±0,15
білка	7,15±0,15	6,79±0,29	7,27±0,36	7,56±0,27
молочного цукру	3,84±0,19	3,36±0,54	3,66±0,23	3,50±0,30
золи	0,82±0,41	0,84±0,19	0,87±0,31	0,83±0,18
кальцію	0,229±0,23	0,259±0,25	0,264±0,17	0,262±0,50
фосфору	0,122±0,14	0,122±0,36	0,114±0,19	0,112±0,26

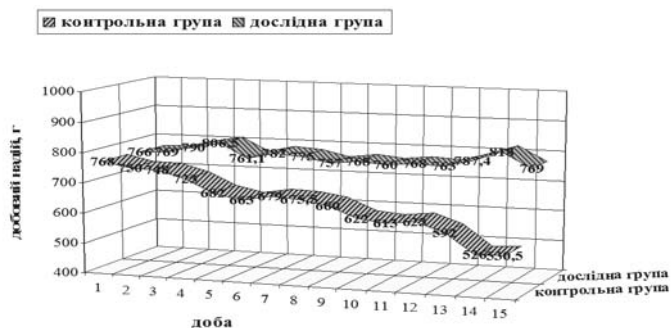

Рисунок 1 – Добова динаміка молочної продуктивності вівцематок

Загальна кількість отриманого молока за весь період досліджу була більша у дослідній групі на 35,7 кг ($P < 0,05$), а середньодобовий надій вищій на 119 г, або на 18,1% ($P < 0,01$).

В експерименті встановлено, що використання целлобактеріну в раціоні по-різному вплинуло на хімічний склад молока піддослідних вівцематок. Зокрема, у кінці досліджу за густиною молоко маток дослідної групи було вищим порівняно з контролем.

У маток дослідної групи порівняно з контрольними тваринами встановлено збільшення вмісту сухих речовин на 1,07 абс.процента ($P > 0,05$), жиру на 1,09% абс.процента ($P > 0,05$) та білка на 0,29 абс.процента ($P > 0,05$). За іншими показниками суттєвої різниці не встановлено.

При підвищенні молочної продуктивності у дослідних вівцематок за період досліджу вміст жиру в молоці залишився на тому ж рівні, навіть трішечки збільшився та підвищився рівень вмісту білку. Це повинно позитивно вплинути на технологічні властивості бринзи, яку планується у подальшому виготовити з цього молока.

При вивченні біохімічних показників крові піддослідних тварин не відмічено помітних відхилень від фізіологічної норми (табл. 5).

Таблиця 5 - Біохімічні показники крові вівцематок, $\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$

Показники	Групи тварин	
	I контрольна	II дослідна
Загальний білок, г %	7,40±0,35	7,76±0,07
Гемоглобін, г %	9,33±0,27	9,93±0,36
Еритроцити, млн./мм ³	12,76±0,17	13,11±0,21
Лейкоцити, тис/мм ³	6,22±0,29	6,13±0,26
Кальцій, мг %	0,42±0,11	0,45±0,13
Фосфор неорганічний, мг%	0,386±0,17	0,391±0,16

Проте перевагу на користь тварин дослідної групи можна відмітити за показниками вмісту в крові гемоглобіну на 6,4%, загального білка на 4,8%, кальцію на 7,1%, фосфору на 1,9%, що свідчить про покращення окисно-відновних процесів в організмі.

Висновки. Вивчена можливість використання ферментативного препарату целлобактерин у годівлі вівцематок асканійського типу багатоплідного каракулю дозволила виявити позитивну продуктивну дію цього препарату на кількісні та якісні показники овечого молока.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Пентилюк С.І., Кислюк С.М., Іванченко В.О. Целлобактерин – нова ферментно-пробіотична добавка // Тваринництво України. - 2003. - №11. - С.20-22.
2. Лаптев Г., Солдатова В., Баранихин А., Винокурова Т. Целлобактерин — пробиотик, повышающий удои. // Животноводство России. -2003. - №10. - С.18-19.

3. Тараканов Б.В., Николичев Т.А., Манухина А.И. Микрофлора рубца и продуктивность бычков при применении целлюлобактерина. // Ветеринария. – 2002. - №2. С.42-47.

УДК 636.082.51.

ГЕНЕЗИС МЕТОДІВ ПОРОДОТВОРЧОГО ПРОЦЕСУ

Гузєєв Ю.В. - головний зоотехнік, ТОВ "Голосієво" Броварський р-н, Київська обл.

Постановка питання. Перший період історії порід – це історія місцевих порід, які стали основою і вихідним матеріалом для створення усіх наступних порід. Основна перевага місцевих порід перед імпортованими в тому, що вони найкращим чином пристосовані до умов того середовища, де вони сформувались.

Стан вивчення проблеми. Методи створення сучасних порід є чітко визначеними та задокументовані. Водночас, місцеві породи, які добре адаптовані до умов утримання та традиційних технологій, часто не мають такої чіткої характеристики походження [1,2,3].

Завдання та методика досліджень Тому матеріалом і метою нашої роботи було дослідження літературного матеріалу з приводу генезису породотворчого процесу.

Результати досліджень. Історія світової зоотехнії свідчить про те, що зміна соціально-економічних умов з усією неминучістю завжди приводила до корінної зміни порід сільськогосподарських тварин, як основного засобу виробництва.

Необхідно зупинитись на створенні нових порід тварин у нашій країні. Для прискорення перебудови спадковості тварин було проведено суцільне схрещування вихідних порід сільськогосподарських тварин. В подальшому вияснилося, що помісі III та IV покоління у ряді районів нашої країни за продуктивністю перевищують імпортованих тварин поліпшуючих порід.

Розведення цих помісей «в собі» дало можливість створити масиви тварин нового типу, відмінних від оригінальних імпортованих порід, які поєднують високу продуктивність з достатнім пристосуванням до місцевих умов» [1].

Тут необхідно привести висловлення М.М.Щепкіна: «...симментали и швицы представляют у нас не то, что у себя на родине... Несмотря на сравнительно частое получение животных из Швейцарии, нам, в сущности, приходится вырабатывать свой, русский, так сказать, тип симменталов и швицев.» [2]

У розвинутих країнах світу високопродуктивне тваринництво функціонує на чистопородній основі.

Деякі спеціалісти та керівники вважають, що найкоротший шлях в підвищенні продуктивності стада – це або змінити поголів'я шляхом завезення нових порід і типів із-за кордону, або провести метизацію місцевих порід і тим підвищити продуктивність. Але змінюються умови, припиняється селекція в раніше прийнятому напрямі і тварини в найближчих поколіннях втрачають ті